

PESÄERO PORVARISTON JA TYÖ- VÄEN VÄLILLÄ KIRJALLI- SUUDESSA

Maailmansota ei ollut historiallisesti käänteentekevä ainoastaan taloudelliseen ja poliittiseen elämään nähden, vaan sen vaikutus ilmenee ratkaisevana yhteiskuntaelämän kaikissa eri kohdissa. Niinpä oli maailmansodalla ja sitä seuranneilla työläisten joukkonousuilla ratkaiseva vaikutus myös kirjallisuuteen.

Noitten maailmaa mullistavien tapahtumain vaikutuksesta joutuivat kirjailijat, samoin kuin kaikki muutkin julkiseen elämään osaa ottavat, tarkasti määrittelemään kantansa työväenluokan ja kapitalistiluokan väliseen taisteluun nähden, sillä entsinen epämääräisyys ei voinut tulla kysymyksenäkään äärimmäiseen kärjistyneessä, armottomassa luokkataistelussa. Oli asetettava joko työväenluokan puolelle tai kapitalistiluokan puolelle.

Kirjailijoista useimmat valitsivat viime mainitun puolen. Ja ollakseen "kutsuokselle" uskollisia, oli heidän siunattava kapitalistiluokan roistomaiset teot. Heidän oli kerta kaikkiaan luovuttava tekopyhydestään ja avoimesti omaksuttava rappauteen porvariston alhaiset vaistot moraaliseksi ohjeekseen.

Näin useimmat työväenluokalle "myötuntoisinakin" tunnetut kirjailijat tekivät, puhumattakaan niistä, jotka eivät rauhallisemmissakaan olosuhteissa olleet koskaan pyrkineetkään työväenluokkaa ymmärtämään. Heidän vaipumisensa porvariston riistotujen tahdottomiksi välikappaleiksi ilmeni heidän tuotannossaan, jolle alhaisuudessa, raukkamaisuudessa ja häpeämättömyydessä on vaikea löytää vertaistakaan milteään aikakaudelta,

niin monikirjava kuin ihmiskunnan historia onkin. Tuollaisia ajan saastaan vaipuneita "suuruuksia" löytyy jokaisessa sivistysmaassa nykyään, ja verrattain paljon on sellaisia pienessä Suomessa. Siellä on kiannot, leinot, kyösti-vilkunat ja monet muut vähemmän huomatuiksi tulleet "suurihenkisinä" pidetyt kirjailijakyyvyt, jotka ovat viimeisten vuosien aikana antaneet koskaan unohtumattoman näytteen siitä kuinka syvälle lokaan porvarilliseen intelligenssiin kuuluvat julkisen sanan palvelijat voivat vajota. Ennen suuria yhteiskunnallisia mullistuksia he olivat vähin sitä, vähin tätä ja työväestö suvaitsi heitä, jopa ihailikin, koska muutamat heistä, kuten Kianto "Punaisessa viivassaan" uskalsi astua verrattain kauaksi edeltäjänsä tasaisiksi talleamalta porvarilliselta laudulta ja lähestyä työväenluokkaa, tai ainakin he pyrkivät jossakin määrin ymmärtämään ryysyihin puetun työväestön elämäntaistelua. Mutta sellainen merkisi noiden kirjailijain elämässä vain ohimenevää heikkoa hetkeä. Tapahtumain kärjistyessä he osottautuivat olevansa työväenluokan verisimpiä vihollisia.

Työväestö oppi tuntemaan heidät ja painoi heidät oikeutetusti kirojensa alle. Eivätkä he ajanoloon kelvanneet porvaristollekaan, josta todistuksena on heidän valituksensa, että heidät tahdotaan tappaa nälkään. Valituksillaan he pyrkivät saamaan takasin menettämiänsä työväestön luottamusta, kelvataksaan siten taas porvaristollekin, sillä eihän porvariston kannata elättää sellaisia kirjailijoita, joiden teoksia työväestö ei lue. Mutta Suomen työväestö näyttää olevan kuuro vihollistensa valituksille. "Kärsi-kööt nyt vuorostaan hekin, eipä heiltä riittänyt ainoatakaan myötätunnon sa-

naa meille silloin kun tuhansia tovereitamme ammuttiin sorakuoppiin ja kidutettiin kuoliaaksi vankilahelvetissä, vaan he huusivat kadotusta ja kuolemaa kaikille työläisille, jotka olivat uskaltaneet vaatia elämisen oikeuksia." Näin Suomen työläiset ajattelevat ja samalla tavalla ajattelevat tässä maassa olevat luokkatietoiset suomalaiset.

Ja on ilahduttavaa nähdä, että Suomen työväki ei koskaan aijokaan mitään perustaa noitten lokaan vaipuneitten kirjailijain varaan. Se ei luota heidän katumusvirsiinsä, eikä usko heidän ylösnousemiseensa. Sillä sellaiseen toki tarvitaan enemmän siveellistä ryhtiä kuin mitä he ovat osottaneet omaavansa. Mahdollisesti he joskus kelpaavat sosialidemokraateille, mutta vallankumouksellisille työläisille ei koskaan. Suomen vallankumouksellinen työväestö on pannut alulle oman kaunokirjallisuutensa kehittämisen. Sen alku voidaan lukea onnettoman luokkasodan ensi vaiheen päättymisestä. Se katkoi kaikki sillat porvariston ja työväen väliltä ja se aiheutti selvän pesäeron kirjallisuudessaakin. Tähän mennessä on jo useita sosialististen työväenkirjailijain teoksia tullut julkisuuteen Sosialistisen Työväenpuolueen sanomalehtiliikkeiden kustannuksella ja uusia teoksia on valmistumassa. Näistä mainittakoon tanskalaisen toverikirjailijan suomennettu teos "Tyhjiin paikkojen matkustajat" ja Azlag Jargan alkuperäinen suomalainen teos "Mister Aikio", viime mainitun aihe ollen Suomen luokkasodasta.

Amerikan suomalaiset työläiset ymmärtävät kehottamattakin hankkia luetavakseen työväen omaa kaunokirjallisuutta. Sitä he saavat kaikista lehtiliikkeistämme. Annettakoon lahtarikirjailijain roska homehtua omaan arvoonsa.

KIRJEITÄ

ASTORIA, OREGON.

Naisten yleinen kokous. Elokuun 23 päivänä pidetyn yleisen naisten kokouksen toivomuksen mukaan oli osaston naisten komitea kutsunut toisen kokouksen t. k. 8 päiväksi. Kokoukseen oli tällä kerralla saapunut myöskin nart niistä naisista, jotka olivat jääneet Sanbornin kannuttimoon työhön silloin kun suurin osa erotettiin. Kokouksen avasi naisten komitean puheenjohtaja Anna Leppinen, joka myöskin valittiin puheenjohtajaksi. Kirjuriksi valittiin Annie Mäki.

Puheenjohtajan selostettua kokouksen keskusteltavaksi ajotun kysymyksen, joka koski Sanbornin kalakannuttimossa tapahtunutta työrettelöä sekä siitä, mitä edellinen kokous asiasta oli lausunut, toveritar Tyyni Hyrskymurto selosti yleensä puheenpuheensa laakoa yleensä ja sen merkitystä työllisten taisteluseena. Tällöin jälkeen alkoi keskustelu. Kysymyksessä olevaan kalakannuttimoon työhön jääneiden puolesta selit-mrs Juntti, että heitä ei voida syyttää mistään petturuudesta, koska heille ei oltu ilmoitettu lainkaan, että lakko olisi kysymyksessä, sekä että työstä erotetut eivät joutuneet eroitetuksi sen lakon vuoksi, vaan siitä syystä että kolme heistä oli neuvotellut muka uusista lakoista ja rettelöistä. Samaa mieltä hänen kanssaan oli kokoukseen saapunut mrs. Lämsä. Keskustelun kuluessa todettiin, että edellisesitetety väitteet eivät pidä paikkaansa, vaan että ne ovat keksityjä verukkeita. Loppupontena hyväksyttiin lausunto, että työhön jääneet voivat puhdistautua kaikista lunoista itsensä nähden sen kautta alnoastaan, että he työhön palattuaan asettavat vaatimuksensa työnantajal-

le, että sikäli kun lisätyövoimaa kannuttimoon otetaan, alnoastaan entisten työllisten takaisin ottaminen olisi kysymykseen. Nyt on siis työhön jääneillä tilaisuus osottaa, että he ovat rehellisesti taistelussa mukana.

Toisena kysymyksenä oli kannuttimotyöllisten järjestäytyminen, joka lyhyen keskustelun jälkeen päätettiin siirtää osaston naisten komitean kehittäviksi yhdessä osaston agitatoritoimikunnan ja uniokomitean kanssa, niin että keväiseen memessä voitaisiin ryhtyä toimenpiteisiin union perustamiseksi. Kokous puolestaan valitsi edellimmäntuettujen komitean lisäksi kolmihenkinen apukomitean, johon tulivat valituiksi toveritar Thyra Laine, Mary Hilmala ja Saima Saarinen.

Tähän pillitty kokous. Osanotto ei ollut niin suuri kuin edelliseen kokoukseen, joka oli ihmeteltävää siihen nähden, että kokousta oli vaadittu pidettäväksi, jopa arvosteltiin sen toimeenpanijain viitastelua. Vähätkä suundestaan huolimatta oli kokous mielenkiintoinen ja opettavainen.

PORTLAND, OREGON.

Portlandin Naisjaoston toiminta on mennyt eteenpäin edistävien askelin, joka on selvä ilmaisu, että naiset Portlandissa oivaltavat asemaansa 20:llä vuosisadalla.

Naisjaosto toimeenpani ilmatat heinäkuun 30 päivänä josta puhdas tulo oli \$22.30, jolla rahalla päätettiin tilata Toveritarta niille naisille, jotka eivät itse sitä syystä tai toisesta itselleen tilaa, mutta lupautuvat kuitenkin sitä lukemaan. Arveltiin 3 kk. olevan kokeiluksi riittävän ajan "Toverittaren" tutustumiseen.

Asiamiehet lupautuvat luovuttamaan asiamiespalkkiensa yllämainituissa tilauksissa.

Uusia asiamiehiä valittiin entisten lisäksi "Toverittarelle" Ida Riipinen ja Tilda Korhonen, joten nyt on

meillä tavallista ripeimpi armelja tilauksia hankkimassa.

Naisjaoston kokoukset ovat säännöllisesti joka toinen torstai, joten seuraava kokous on syysk. 14 p. silloin on jokaisen naisen velvollisuus saapua kokoukseen. Silloin saamme kuulla edustajamme tiedonannot Ala-Columbian yhteisestä naisten neuvottelukokouksesta, joka pidettiin syysk. 3 p. Siellä siis tavataan.

Naimi Helmo.

LADYSMITH, B. C.

Jospa kirjoittaisiin kuulunista täällä, koska aslofta näyttää kerääntyneen sanomisen arvoisja.

Näin elämän kriittisenä ollessa, kun se tälläkin paikkakunnalla käy, ainakin suomalaisten kesken, työnsä rintaansa ja ajattelee että tuotaisko enempi sekaannusta jos ajatteltee sanomalehden palstoilla.

Tämä paikka on pieni mainikämpikkö Tyneenmeren rannalla. Suomalaisia tännekin on kerääntynyt useita kymmeniä, jopa satojakin, en määrää oikein tiedä. Mutta kaikki kuitenkin olemme saman kapitalistiluokan puristuksen ja kidutuksen alla. Niin miksi emme kaikki yhtenä voi ruveta sitä vastaan taistelemaan? Se on jo taistelua työväenluokan puolesta, kun me yhdyimme jäseniksi puolueeseen, jolla on tälläkin paikkakunnalla osasto, Workers puolueeseen. Toimimme siellä, parhaamme kukin, tulevaisuutemme edes auttamiseksi.

Tosin ei paikkakunnallamme ole vielä muun kielistä työväen järjestelyilleen tilaa, mutta lupautuvat kuitenkin sitä lukemaan. Arveltiin 3 kk. olevan kokeiluksi riittävän ajan "Toverittaren" tutustumiseen.

Osaston kokous oli 27 p:nä elok.

Keskusteltiin ja päätettiin yhtä ja toista, m. m. perustettiin ompeluseura, kokoonkutsujaksi tuli Mrs. T. Huovari. Luettiin piirikomitealta tullut kirje, jossa kehoitettiin Ladsymithin osaston keskustelemaan naapurikylän Chace Riveriläisten tovereiden kanssa, voitaisiinko sinne perustaa Worker's Partyn osasto. Ja päätös tuli, että joukkona menemme tilaisuuden saatua. Ja toivomme, että kaikki yhdessä toimitaan! Persoonavihat ovat liaksi halpamaisia esteitä, olkoon niitä millä paikkakunnalla hyvänsä, joten ne on upotettava meren syvyyteen.

Työläisnainen ja mies, vapauden kellot ja soivat. Ne kutsuvat meitä taistoon ja toimintaan. Vapautta meille ei ristis' käsin luoda, ellemme tartu tositoimintaan. Tuutuhan siiti ett' jokin meitä painaa? Kun rinnassa aina on tuskaa ja vaivaa. Siis: Kaikki kahleita katkomaan!

"Marttyyrit", 5-näytöksinen kappale on harjoitusten alla. On katsomisen arvoinen, kuvaa Suomen kurjuuksia luokkasodan ajoilta. Luvkaa joutuvan näyttämölle 23 p:nä syysk. Taava Mannus.

Nälkämellakoita Skotlannissakin

LONTOO, syysk. 8 p. — Työttömyys on aiheuttanut vakavan tilanteen Glasgowin satamassa. Eilen nälkiintyneet työläiset hyökkäsivät kauppoihin ja veivät niistä paljon ruokataivaraa. Nälkäiset kävivät useammassa kuin viidessälymmenessä kaupassa.